

Litteratur.

Peine de mort et criminalité, l'accroissement de la criminalité et l'application de la peine capitale par A. Lacassagne, professeur de médecine légale à l'université de Lyon. Paris 1908. 184 Sider. Anmeldt af C. E. Cold.

Som det vil erindres, var Spørgsmaalet om, hvorvidt Dødsstraffen skulde opretholdes, et af Æmnerne ved det i Oktober f. A. i København afholdte Kriminalistmøde. Naturligvis kunde der ikke under denne Diskussion fremkomme noget egentlig nyt, — i den Grad er Spørgsmaalet i lange Tider bleven gennempløjet, — men ikke desto mindre frembød Diskussionen adskilligt af Interesse, saaledes som det altid vil være Tilfældet, naar et vigtigt Æmne drøftes af kyndige Folk.

Naar nu den bekendte franske Videnskabsmand Lacassagne har udsendt et Værk om Dødsstraffen, tør man vel paa Forhaand egentlig heller ikke vente, at det afgørende Ord endelig vil blive sagt. Og dog er det aabenbart Forfatterens Mening, at det er lykkedes ham. Sagen er, at der med Hensyn til Spørgsmaalet: Dødsstraffen altid maa tages Parti for eller imod; det bliver for den, der af en eller anden Grund skal udtale sig, noget af en Trossag at holde paa sit Standpunkt, han griber med Glæde alle Argumenter, der taler for det, og lader sig ikke overbevise ved de maaske

ligesaa kraftige Modargumenter. Det var derfor et nyt Bevis paa den herhjemme herskende Ædruelighed i Tankegang, at baade Indlederen og nogle af Talerne ved Kriminalistforeningsmødet, skjønt principielle Modstandere af Dødsstraffen, dog kunde tænke sig Tilfælde, hvor det maaske ikke var saa helt uheldigt at have den i Reserve. Dette Standpunkt var saa meget mere praktisk, som det vistnok har Sandsynligheden for sig, at den til Revision af Straffeloven nedsatte Kommission ikke har Dødsstraffens Afskaffelse paa sit Program. Men Indtrykket af Kriminalistmødet var dog det, at Stemningen gik imod Anvendelse af Dødsstraf. — For at sige det strax: Professor Lacassagne er en ubetinget Tilhænger af Dødsstraffen, og hvad der har trukket ham frem paa Arenaen er Frygten for, at det franske Parlament skulde vedtage Dødsstraffens Afskaffelse, der i 1906 blev foreslaaet af Regeringen. Han kunde forsaavidt have sparet sig Ulejligheden. Den 8de December f. A. vedtog det franske Deputeretkammer (med 330 St. mod 201) Bibeholdelsen af Dødsstraffen. Men Grunden hertil var ikke Lacassagnes Bog. Den Stemning, der muligvis havde været fremme for at ombytte Dødsstraffen med livsvarigt Strafarbejde, var bleven ødelagt af dem, der først og fremmest skulde nyde godt af Reformen, — Forbryderne selv. »Mordere og Drabsmænd svarede (som det hedder i en Redegørelse af Henri Prudhomme i Januarhæftet for 1909 af »Revue pénitentiaire et dt droit pénal«) paa den velvillige Holdning, der var udvist overfor dem, ved at lade deres Frækhed og Vildskab paany slaa ud i lyse Luer, det er dem, som med stærkest Virkning har bidraget til Reformernes Stranding; endnu en Gang har de haardnakket vægret sig ved at gøre Begyndelsen med at afskaffe Dødsstraffen!«

Hier er vi ved et meget interessant Punkt: Moderne Straffetheorier er ikke i Kurs blandt Parlamenternes Medlemmer, hverken her eller i Udlandet. Vi saa det herhjemme, da det i 1905 lykkedes den daværende Justitsminister, — der som Kriminalist i Ordets gode Betydning kun var en larvelig

Dilettant, — at bevæge Rigsdagen til det kulturelle Tilbage-skridt som Indførelsen af Pryglestraffen aldeles utvivlsomt var. Derfor kan vi nok saa stærkt Gang paa Gang pointere vore Sikkerhedsteorier, hævde, at det gælder at sikre Samfundet overfor Forbryderen, at dette godt og virkningsfuldt kan naas ved Frihedsstraf, at denne under de nuværende Samfundsforhold kan praktiseres saaledes, at saa godt som enhver Fare for, at Forbryderen slipper ud eller faar Lejlighed til at gøre Skade under Fængselsopholdet, kan udelukkes, — den store Masse, derimellem selv oplyste og dannede Folk, vil, rent instinktivt, holde paa den gamle Afskrækkelsesteori eller paa en Kombination af denne og Gengældelsesteorien. Og, oprigtig talt, naar der er forefaldet et oprørende Mord, en afskyelig Sædelighedsforbrydelse eller anden umenneskelig Handling, føler vi da ikke alle i hvert Fald noget af det, der gør sig gældende hos den store Masse; Ønsket om, at Retfærdigheden i fuldeste Maal maa ske Fyldest, og at der ikke maa blive vist Skaansel hverken af Dommerne eller Benaadningsmyndigheden, og vilde vi ikke alle føle en vis Tilfredsstillelse ved at vide, at Forbryderen var falden for Øvrighedens Sværd. Men, hvis dette er rigtigt, skulde det da ikke være et Fingerpeg om, at det menneskelige Samfund i hvert Fald foreløbig ikke er naaet til et Standpunkt, der føler sig fuldt tilfredsstillet ved Sikkerhedsteorien, og at det maaske aldrig naar saa vidt. Professor Lacassagne vilde dog argumentere noget anderledes, han vil hævde, at netop en logisk Udformning af Princippet om Samfundets Sikkerhed kræver Bibeholdelsen af Dødsstraffen som det virkningsfuldeste af Samfundets Beskyttelsesmidler. Han vil ikke anerkende, at Dødsstraffen staar som sidste Rest af Fortidens barbariske Tortur og frygtelige Legemsstraffe, og at den fremadskridende Kultur vil feje den væk som saa mange andre Rester af gamle Vildfarelser. Thi det ligger fjærnt fra ham at tænke paa en pinefuld Henrettelse, han vil gøre Forbryderens Død saa smertefri som muligt, men han vil fordre den som nødvendig, for at Samfundet ikke i Kam-

pen mod Forbrydelsen skal staa som den svagere Part. Og Afskrækkelse i den Form, at selve Henrettelsen skulde gjøre Virkning paa Publikum, tænker han ikke paa, thi han er paa det rene med, at den offentlige Henrettelse gjør langt mere Skade end Gavn, og holder derfor paa, at Dødsstraffen skal exekveres i Fængselsgaarden.

Iøvrigt er det i Egenskab af Retslæge (Docent i Retsmedicin), at han føler sig kaldet til at tage Ordet. Kriminologien skal, siger han, ikke bygges paa theoretiske Udgangspunkter, men skal deduceres fra Kendsgerninger og paa Grundlag af Experimenter. Hvad han vil give, er en kriminalanthropologisk Studie. Programmet for denne bliver dels en historisk Undersøgelse, dels en statistisk Redegørelse, dels en Eftersporing af social Forsøgsvirksomhed paa det foreliggende Omraade!

Forfatteren gør først Rede for det System, som særlig tiltaler ham, det som i Oldtiden opstilledes af »Aristocles, Aristons Søn, der fik Tilnavnet Platon paa Grund af sine brede Skuldre«. Herefter er Forbryderen at betragte væsentlig som en Patient; og er han uhelbredelig og en Fare for andre, har Samfundet Ret til at landsforvise ham eller berøve ham Livet. Forfatteren aftrykker derhos det væsentlige af Motiverne til Regeringsforslaget angaaende Ophævelsen af Dødsstraffen, saaledes som de er forelagte af Justitsminister Guyot-Dessaigue. Heraf fremgaar bl. a. følgende. Dødsstraffen er afskaffet i Grækenland (1862), i Rumænien (³⁰/₁₀ 1864), i Portugal (¹/₇ 1867), i Nederlandene (¹⁷/₆ 1870), i Italien (³⁰/₆ 1889), i Størsteparten af de schweiziske Kantoner, i Sant Marino, Costa Rica, Brasilien, Venezuela (²⁸/₁₀ 1903) og Norge (¹/₁ 1904); i Rusland anvendes den kun overfor politiske Forbrydere, i Sverige*) faktisk slet ikke, i*) Tysk-

*) Dette er dog ikke ganske korrekt: I Sverige henrettedes saaledes i Aarene 1865—99 de 11 af 109 dødsdømte og i Aaret 1900 de 3 af 4 dødsdømte. I Tyskland er Henrettelserne derhos trods de mange Benaadninger dog endnu ikke sjældne, saaledes i 1902: 22, 1903: 10, 1904: 21, 1905: 6, 1906: 13 og 1907: 14.

land ombyttes den i Almindelighed ved Benaadning med Fængselsstraf, hvilket som Regel ogsaa er Tilfældet i de schweiziske Kantoner, hvor Dødsstraf, i Henhold til, hvad der indrømmedes ved Forbundslov af $18/5$ 1879, er genindført. I Frankrig bliver det mere og mere hyppigt, at Nævningerne finder »formildende Omstændigheder« for at Dødsstraf kan undgaas, og Antallet af Exekutioner formindskes yderligere ved Anvendelsen af Præsidentens Benaadningsret. Spanien og Storbritannien er de Lande, hvor Anvendelsen af Dødsstraf er hyppigst, men ogsaa der stiger Antallet af Benaadninger. I Belgien steg Benaadningernes Antal i Tiden fra 1857 til 1863 til 97 Procent, ingen Henrettelse har fundet Sted siden $1/7$ 1863*). Argumenterne mod Dødsstraffen: At den skal være virkningsløs, ikke afskrækkende, at den ikke virker i Moralens Tjeneste, at den er unødvendig, at den er i Strid med Forbedringsprincippet, at den ikke egner sig for Gradationer og fremfor alt, at den er irreparabel, nævnes, endvidere en Række Udtalelser af Montesquieu, Beccaria, Voltaire, Diderot etc. helt ned til Nutidens Kriminalister. Forfatteren vender sig imod disse Argumenter og disse Mænd. Vel er, siger han, Afskaffelse af Dødsstraffen ønskelig, men Borgernes Liv bør beskyttes, og før man gaar over til en Overbærenhed, som i Virkeligheden er Svaghed, bør man tage sit Parti og vise Energi, en Optræden, som alle vil forstaa. De blodige Forbrydelser er atter i Stigning. Civilisation fører til nøjere Undersøgelse, ofte til Tilgivelse, men den dybere gaaende Kendskab til den menneskelige Natur, til Virkningerne af Giftstoffer som Alkohol og Opium, til generelle Sygdomme som Tuberkulose og Syphilis stiller ny bydende Krav. Naar det drejer sig om den offentlige Velfærd, er Hovedsagen at kende Samfundslegemets Funktionsbetingelser; Følelshensyn og filosofiske Argumenter kan ikke komme i Betragtning!

*) Angaaende danske Forhold kan henvises til Stener Grundtvig: Dødsdommene i Danmark 1866—92.

Et meget langt Kapitel er helligt Bevismateriale skabt af Statistiken »denne Videnskab, om hvilken der er sagt saa meget ondt, og som man finder betegnet dels som et foje- ligt Pigebarn, rede til at følge den, der gør mest Kur, dels som et underligt og besværligt Meddelelsesmiddel, der lige- som de gamle hebraiske Bøger er skrevet uden Vokaler, saa at Læserens Skarpsindighed eller Inspiration maa ind- føje de manglende Bogstaver. Kapitlet indeholder mangt og meget af Interesse, men egentlig kun lidt, som direkte vedrører Hovedspørgsmaalet: Dødsstraffens Berettigelse. Forfatteren samler sine Hovedresultater i følgende Ord: »Ved det 20de Aarhundredes Begyndelse er der ind- traadt en fast Stigning i de Forbrydelser, der er ret- tede mod Livets Retsgode. To Forbrydelser, Foster- fordrivelse, og Giftmord, uddrager sig jævnlig Op- dagelse, deres store (for den første Klasses Vedkom- mende utvivlsomt store) Antal*) har endnu ikke gjort Ind- tryk paa de offentlige Myndigheder. Andre Forbrydelsers sande Karakter miskendes, og de indføres urigtigt under Rubrikkerne: Pludselig Død og Selvmord.

Alkohol forgifter Individerne og ødelægger Racen. Den forbereder Jordbunden for Tuberculosen og letter Udbredel- sen af Syphilis. Under dens Herredomme fødes de ab- norme, de degenererede, de antisociale, de nervesvage. Man regner, at der for Tiden i Frankrig findes 71,551 sindssyge Personer anbragte i Asyler, 19,514 Døvstumme, omtrent 50,000 Epileptikere og 27,174 Blinde. De unge, selv Børnene, træder tidligt ind paa Forbryderbanen. Recidivet stiger i Hyppighed (63 % af de sigtede, 44 % af de tiltalte).

S a m f u n d e t f o r s t a a r i k k e m e r e a t f o r- s v a r e s i g; Lovene om betinget Domfældelse, betinget Be-

*) Forfatteren oplyser, at det maa antages, at der i Lyon, hvor der er 8000 à 9000 Fødsler om Aaret, foregaar mindst 10,000 Aborter aarlig, samt at der i Paris paa Alfarsej findes mange ufuldbaarne Fostre, som ved Undersøgelse i »La Morgue« viser Spor af, at deres Fremkomst skyldes Abortivmidler.

naadning, etc. har ikke styrket Repressionen. Forbryderne har i disse Forholdsregler kun set Tegn paa Fejghed eller Frygt. Det er vanskeligt at afskrække dem, og hvad har de at frygte? Man anvender ikke mere Dødsstraffen, Fængslerne er behagelige Opholdssteder, Straffeanstalten et Tilflugtssted, hvor Tilværelsen kun sjældent føles trykkende, oftest er taalelig, og hvorfra man kan gaa ud efter kortere eller længere Tids Forløb. Den offentlige Mening maa nødvendigvis spørge, om denne Overbærenheds og Mildheds Aand i Længden kan anvendes i et Samfund, hvor de impulsive og forvirrede, alle Sonner af Alkoholikere, er i Oprør mod Lovene. Gaar det an at vise Svaghed overfor Borgere i et Land, hvor der aarlig drikkes 4 à 12 Liter Alkohol pr. Indbygger*) (deraf omtrent 30,000 Hektoliter Absinth**) om Aaret)? Der er enkelte, der mener, at Samfundets Velværd gaar forud for alt og som spørger sig selv, om man ikke bør anvende en ganske modsat Methode, nemlig den stærke Haands Politik!«

Ogsaa Kapitlet om »den sociale Forsøgsvirksomhed« er interessant, mere dog vistnok paa Grund af de mange orienterende Oplysninger, det giver, end som Grundlag for Paa-visningen af det berettigede i Forfatterens Synspunkt. Saaledes er Redegørelsen for Guillotinen Historie, dens Konstruktion og Fortrin meget underholdende. (Guillotine betegner et humant Fremskridt, men man spørger med nogen

*) I Danmark i 1908: 13 Potter pr. Individ (1893—97: 16 Potter!)

**) Heinrich Heine sagde, at Drukkenskab var enten den hvide eller den røde Galskab, i vore Dage er det ofte den grønne Galskab og i Løbet af de sidste Aar den sorte Afgudsdyrkelse eller Opiomanien! Alkoholismen raser navnlig i Kystdepartementerne Bretagne, Normandiet, en Del af Poitou. Deraf kommer det store Antal af Fiskere, som tiltales for Forbrydelser fremkaldte ved Drukkenskab. (Lacassagne p. 92). Anmelderen har i en nylig fremkommen Afhandling (de Romeuf: La crise viticole) set fremsat en Beklagelse af den franske Befolknings tiltagende Smag for Alkohol: »Den store Masse af Landbefolkningen, som tidligere ved Markederne holdt Fest paa Kroen ved et Glas Vin, holder nu Svir med Alkohol!«

Ret, om ikke den Hurtighed, hvormed den arbejder, i nogen Grad har bidraget til i Revolutionstiden at forøge Exekutionernes Antal; — i Oktober 1792 blev 21 Girondinere halsluggede i Løbet af 31 Minutter, og senere udførtes 62 Henrettelser paa 45 Minutter). Som Tilhænger af Dødsstraffen kommer Forfatteren ind paa Spørgsmaalet om Legemsstraffens Betydning i det hele. I denne Sammenhæng gør han følgende Bemærkning: »Da der i Danmark havde vist sig talrige Angreb paa Person, genindførte man Bastonnaden, i Løbet af kort Tid ophørte den Slags Forbrydelser. Paa samme Maade er det gaaet i Shanghai, hvor man havde afskaffet Legemsstraffene, Genindførelsen af Kaugu- og Bambusstraffen har paany gengivet Samfundet dets Tryghed.« Lad være, at Bemærkningen for Shanghais Vedkommende er rigtig, for Danmarks Vedkommende stemmer den ikke med de faktiske Forhold og bør derfor strax anholdes. Politidirektørens Beretninger giver for Kjøbenhavns Vedkommende for Gruppen: Vold paa Person og Legemsbeskadigelse, der kun omfatter en Del af de egentlige Voldsforbrydelser, følgende Billede, der neppe vilde virke opbyggende paa Forfatteren.

	Anholdte	Domte til Straf af Tvangsarbejde, Fængsel eller Strafarbejde (ved samlet Ret)
1904:	74	57
1906:	100	72
1907:	68	32

De 11 Tilfælde, hvori Legemsstraffen er anvendt, have derhos aabenbart i Danmark været ganske uden Betydning i repressiv Retning.*) Forfatteren udtaler sin Tilfredshed

*) Andre Forfattere ser mindre velvilligt paa de paagældende danske Straffebestemmelser. I Schw. Zeitschr. für Strafrecht 1909 I nævner Ladame den fornævnte Passus og udtaler følgende, som ikke lyder godt i danske Øren: »Skulde det virkelig være de Forbilleder, som Strafferetsvidenskaben nutildags skal følge? Skal vi søge hen til barbariske og grusomme Fremgangsmaader, anvendte i fordums Dage og af Folkeslag, der staar paa et lavere Civilisationstrin (sic)?«

med de forholdsvis hyppige Henrettelser i England, som formentlig har bevirket en Aftagen af Voldsforbrydelser, der have haft Døden til Følge. Men ganske særlig tilfreds er han med Forholdene i Japan. I dette Land findes der ingen Jury, hvilket aabenbart efter Forfatterens Mening er et overordentligt Fortrin —; maaske netop som Følge heraf er Forholdstallene for Frifindelser i Sager vedrørende de større Forbrydelser (crimes) kun 15 %, medens det i Frankrig er 32 %. I Løbet af Femaaret 1899—1903 er i Japan 276 Personer domte til Døden og heraf 167 henrettede, i Frankrig har der i samme Periode overfor et lignende Antal Tiltalte kun været afsagt 88 Dødsdomme, af hvilke kun 26 ere blevne exekverede. Sammenligningen med Frankrig er af Betydning, fordi den japanske Lovgivning er udarbejdet med den franske som Forbillede. Den stærke Repression har efter Forfatterens Paastand i Japan bevirket Tilbagegang i Kriminaliteten. Men Dødsstraffens Uundværlighed fremgaar dernæst ifølge Forfatteren e contrario af det italienske Experiment: Indførelsen af carcere duro (ergastolo), — som strengt anvendt er en frygtelig Straf —, i Dødsstraffens Sted. Drab og Mord tage til i foruroligende Grad, særlig i Syditalien; Italien har gennemgaaende 4000 Manddrab om Aaret! Man forstaar herefter, at baade Garofalo og Lombroso erklærer sig for Bibeholdelsen af Dødsstraffen. — Forfatteren viger ikke tilbage for en Sammenligning med Myrernes Samfund, hvor Tyve og Drabsmænd ofres, hvor visse Snyltedyrs udstødes og andre udbyttes til Fordel for det fælles Velvære. Vi bærer os mindre fornuftigt ad, vi bevarer de værdiløse og farlige Individier og anvender uhyre Summer paa at underholde dem!

Naar man er kommen paa det rene med, at Dødsstraffen bør bibeholdes, opstaar Spørgsmaalet om, hvilken Form for Dødsstraf man bør vælge. Forfatterens Bemærkninger herom hører til det interessanteste i hele Bogen, navnlig, da han som Læge har særegne Forudsætninger for at kunne udtale sig paa dette Punkt: Henrettelsen ved Guillotine fremkal-

der en forholdsvis hurtig og smertefri Dod, og det er ikke rigtigt, at Tankevirksomheden vedbliver hos den henrettede længe efter at Hovedet er faldet i den skjæbnsvangre Kurv. Det passer ikke, at Charlotte Cordays Hoved rødmede efter Bøddelens Ørefigen, eller at et Hoved kan vedblive at »leve« endog 3 Timer efter Exekutionen. Og dog! Der foreligger en nøjagtig Redegørelse for lægelige Iagttagelser ved en Henrettelse d. 28de Juni 1905, Kl. 5¹/₂ Morgen af en Person ved Navn Languille. Lægen, der har afgivet Beretning, var Dr. Beurieux fra Orléans. Han konstaterer, at Languille udviste stor Koldblodighed umiddelbart før Henrettelsen. Hovedet faldt saaledes, at det stod oprejst paa Snitfladen, dets Øjelaag og Læber vibrerede omtrent 5 à 6 Sekunder. Lægen ventede nu nogle Sekunder. Det afhuggede Hoveds Træk slappedes, Øjelaagene lukkede sig halvt, saaledes at kun det hvide traadte frem. Lægen kaldte derpaa højt og hastigt: »Languille!« Han saa da, at Øjelaagene langsomt og roligt aabnede sig som hos en Person, der bliver vækket, og Languilles Øjne fæstede sig med et fast og sikkert Blik paa Lægen, ganske som hos en levende. I Lobet af nogle Sekunder lukkede Øjelaagene sig paany, roligt og uden Sitren, og Hovedet antog samme Udtryk som før Tilraabel. Lægen gentog nu sit Tilraad lóg atter aabnede Øjelaagene sig, og et fuldkomment »levende« Blik fæstede sig paa Lægen, maaske mere gennemtrængende end første Gang. Atter lukkede Øjnene sig, mindre tæt end sidst. Lægen kaldte nu 3dje Gang, ingen Bevægelse viste sig og Øjnene antog det glasagtige Udtryk, som de har hos de døde. Der var da siden Henrettelsen hængaet 25 à 30 Sekunder. Herefter er det givet, at Livet ikke helt udslukkes i det Øjeblik, Hovedet skilles fra Kroppen, Hørelsen i hvert Fald kan endnu være tilstede, maaske ogsaa Bevidstheden, men det varer kun meget kort. Forfatteren mener dog, at Hængningen, saaledes som den foregaar i England, bør foretrækkes for Halshugningen. Selvom Døden maaske først indtræder indtil 10 Minutter efter Exekutionen ind-

træder i hvert Fald Bevidsthedstabet strax. Skydning, som anvendes i Serbien, kan absolut ikke anbefales, ligesaa lidt Henrettelse ved Elektricitet, som anvendes i Staten New-York. Denne sidste Methode er ganske upaalidelig. Personer, som man antog for døde, har kunnet kaldes tilbage til Livet ved længe fortsat kunstigt Aandedræt, undertiden lager Exekutionen lang Tid, og der viser sig dybe Brandsaar paa den henrettedes Legeme, et afskyeligt Syn, der minder om Mærkerne efter Middelalderens Tortur. Altsaa Henrettelse bør foregaa ved Hængning, og den bør ske i Fængselsgaarden. Den offentlige Henrettelse fører til forargelige, uhyggelige og demoraliserende Optrin som f. Ex. det, der forefaldt, da en dødsdømt kort før Henrettelsen fik de nervøse Soldater, der afgav Vagt, til rent uvilkaarligt at adlyde sin Kommando: Præsenter Gevær! Man skal undgaa det blodige Skuespil, man skal undgaa den forlorne Offentlighed, der kun er til Glæde for den ringeste Klasse af Befolkningen og den ringeste Del af Pressen. Man tilbyder nu den dødsdømte Brændevin og Tobak, var det ikke værd at overveje, om man ikke, hvis han ønskede det, skulde tilbyde ham Æther eller Kloroform?

Ja, det er i korte Træk Bogens Indhold. Naar man har gennemlæst den, har man Indtryket af at have været i Selskab med en aandfuld og alvorlig Mand. De, der har Sympathi for Dødsstraffen, vil finde deres Anskuelse afstivede ved Forfatterens Fremstilling, de, der anser det for Fremtidens Opgave at undgaa Dødsstraffen, vil neppe føle sig overbeviste, men i det højeste indrømme, at der kan være Situationer, hvor det kan være praktisk at have den i Reserve.*) Det Argument, Forfatteren selv stiller i første Linie, og som

*) Jfr. Fængselsinspektør Adolf Goos' Udtalelser ved Kriminalistmødet 1908: »Overfor Jens Nielsen var der ikke andet at gøre end at henrette ham. Han akkviescerede jo selv ved Dommen, og hvis man skulde have sikret sig imod ham, maatte man have anbragt ham under saa barbariske Forhold . . . at det vel endog var humanere at skille ham af med Livet.«

han som Læge vel ogsaa mener har størst Betydning, er utvivlsomt det, at man i et Samfund, der for en stor Del bestaar af Børn af Alkoholikere og af Personer, der paa anden Maade har faaet deres Konstitution forgiftet, og hvor derfor de ufuldkomne og onde Individider bliver mere og mere talrige, er absolut nødvendigt at anvende, ikke den milde og blide Fremgangsmaade, men den haarde Haand. Man savner formentlig Paavisningen af denne absolutte Nødvendighed. Er Samfundet sygt, skal man naturligvis se at helbrede det, og Forfatteren fremhæver selv og med Rette den betydningsfulde Opgave, der ligger for i Kampen med Alkoholismen, Opiumsmisbruget, Syphilis og Tuberculose, ligesom han erkender det nødvendige i først og fremmest at fæste Blikket paa Foranstaltninger til Beskyttelse for vildfarne og forsømte Børn, for Mødre, der føder udenfor Ægteskab, og for den arbejdsdygtige Ungdom. Men dette Arbejde er jo udelukkende i Retning af den milde Kurs! De fleste vil vel nok give ham Ret i, at man, naar man bestemmer sig for Straf, bør optræde med en vis Bestemthed, saaledes at f. Ex. det Princip, der herhjemme en Tid lang var sat i System, og hvorved Benaadningen saa at sige blev noget regulært, ikke kunde styrke Samfundets Autoritet, men tværtimod maatte modarbejde Repressionen, men dermed er det ikke paavist, at det tillige er nødvendigt at anvende saa radikale Kure som Legemsstraffe eller som sidste Middel Dødsstraffen. Dette vilde kun være rigtigt, hvis Samfundet ikke havde andre, lige saa virksomme Midler til sin Raadighed, og Forfatteren skylder stadig Beviset for, at saadanne Midler ikke findes. Det er altid farligt at lade sig lede af Analogier. Lægen maa ganske vist af og til skride til et operativt Indgreb, en kirurgisk Operation, for at fjerne en Legemsdel, der er inficeret og følgelig skadelig for det øvrige Legeme, men heraf følger i k k e, at Samfundet absolut skal skille sig af med saadanne sygelige Udvæxter som Mordere og Drabsmænd nok kan sammenlignes med, netop ved den kirurgiske Operation, som kaldes Henrettelsen, og at man følgelig aldrig i et vel-

ordnet Samfund i Længden skulde kunne naa helt udenom Dødsstraffen. Noget andet er, at det for Tiden neppe er praktisk helt at afskaffe den, selv om dens Berettigelse theoretisk set vanskeligt kan godtgøres.

Olof Kinberg: *Brottslighet och sinnessjukdom*. En kritisk studie över det rättsliga förfaringssättet i Sverige rörande för brott tiltalade personer av tvivelaktig sinnesbeskaffenhet samt över behandlingen av kriminella sinnessjuka. Stockholm 1908. Anmeldt af Christian Geill.

Medens den desværre saa tidlig afdøde S ch u l d h e i s i sin Bog*) over de sindssyge Forbrydere væsentlig har behandlet Spørgsmaalets kliniske Side, har Kinberg udelukkende behandlet det fra et retsmedicinsk Synspunkt. Fælles for Bøgerne er en Række statistiske Undersøgelser over de sindssyge Forbryderes Antal i de behandlede Perioder, der for S.'s Vedkommende omfatter Aarene 1865—94, for K.'s 12-Aaret 1895—1906. S. fandt, at i 30-Aars Perioden 1865—94 var 1702 sindssyge eller psykisk abnorme Personer blevet dømt, uden at der var indhentet sagkyndigt Skøn, samt at tilstedeværende psykisk Forstyrrelse af Domstolene var bleven overset i 69 %, d. v. s. i over to Trediedele af alle Tilfælde. For Tidsrummet 1895—1906 udregner K. — rigtignok meget skønsnæssig —, at 200 af Straffangerne, 130 af Fængselsfangerne og 305 af Undersøgelsesfangerne, eller ialt 635 var sindssyge ved Ankomsten til Fængslet. Da Medicinalstyrelsen samtidig kun udtalte sig i 538 Tilfælde, er mindst 97 Personer (15,3 %) af hele Antallet blevne domte, uden at et sagkyndigt Skøn

*) Georg Schuldheis: Om sinnessjuka fångar i Sverige under åren 1865—94. Anm. i N. T. f. F. 1898. S. 306.

er indhentet. Vedkommende, der skal iværksætte Undersøgelsen af for Forbrydelse tiltalte Personer, maa da enten savne de fornødne Kvalifikationer til i alle de Tilfælde, hvor der foreligger grundet Anledning til at mistænke Sinds sygdom eller psykisk Abnormitet hos den tiltalte, ogsaa at fatte saadan Mistanke og handle derefter, eller ogsaa maa de i et stort Antal Tilfælde, hvor Mistanke om den tiltaltes Sindsbeskaffenhed er vakt, have undladt at indhente sagkyndigt Skøn.

I Bogens første Afsnit, om den retslige Fremgangsmaade i Sverrig ved for Forbrydelse tiltalte Personer af tvivlsom Sindsbeskaffenhed, anfører K. nogle Tilfælde, hvor notorisk sindssyge Gang paa Gang er blevne dømte, og fremhæver, at da Domstolen savner de nødvendige Kvalifikationer for at opdage psykiske Forstyrrelser hos den tiltalte, bør Retten til at afgøre, om retsmedicinsk Undersøgelse skal foretages, berøves den, og denne bør lægges i Hænderne paa Personer, som sidder inde med saadanne Kvalifikationer. Det maa da blive Fængselslægen, som skal paavise og gøre Domstolen opmærksom paa Tilstedeværelsen af psykisk Forstyrrelse hos tiltalte, men hertil maa han have en mere langvarig og grundig klinisk-psykiatrisk Undervisning end den, som nu er obligatorisk. Fængselslægen bør, medens Sagen staar paa, foretage en nøjagtig og indgaaende psykiatrisk Undersøgelse af hver Undersøgelsesfange, saa at ethvert Tilfælde af Sindssygdom og psykisk Inferioritet (ialfald de højere Grader deraf) allerede paa dette Tidspunkt diagnosticeres. Han bør endvidere afgive motiveret Erklæring angaaende alle Tilfælde af tvivlsom Sindstilstand (Sinds sygdom eller psykisk Inferioritet). Endelig bør han i sin Erklæring angaaende psykisk inferiore eller sindssyge Personer udtale sig om deres Farlighed for Samfundet samt foreslaa Foranstaltninger til deres Behandling. Det vil altsaa blive Fængselslægens Opgave at »sortere Materialet«. Men en Forbedring af Fængselslægenes Løn er en *conditio*

sine qua non for forøgede Fordringer om Sagkundskab og Arbejde.

Den Undersøgelse, som Fængselslægen bør foretage, maa først omfatte Anamnese (Identitetsdata, Hereditet, Udvikling i Barnealderen og under Opvæksten, Begavelse, Karakter, Opdragelse, Livsforhold, specielt hans kriminelle Antecedentia); da man som Regel ikke tør stole paa tiltaltes egne Angivelser, bør Myndighedernes Medvirken søges her til (Udtalelser fra Familie og nærstaaende, Lærere etc.). Selve Undersøgelsen maa være saavel somatisk som psykiatrisk, og Resultatet skal udfærdiges i to Exemplarer, hvoraf det ene skal sendes til et centralt Kriminalbureau, medens det andet opbevares i det paagældende Undersøgelsesfængsels Arkiv. En saadan kriminalistisk psykiatrisk Undersøgelse kan naturligvis vanskelig udføres paa alle for Forbrydelser eller Forseelser tiltalte; alene for Aaret 1905 var disses Antal 65,403 (hvoraf 2880 anklagedes for grovere Forbrydelser, 12,054 for ringere og 50,469 for Forseelser). Man kan ikke godt nøjes med alene at undersøge de for grovere Forbrydelser tiltalte, da man af en Forbrydelses Ubetydelighed ingenlunde er berettiget til at slutte sig til Gerningsmandens Ufarlighed eller til manglende Grund til Undersøgelse. Specielt staar de allerfleste Forseelser i direkte Kausalforbindelse med Alkoholmisbrug, og særdeles mange af de herfor tiltalte er kroniske Alkoholister, nogle ogsaa udpræget sindssyge. Dog maa det i det hele siges, at jo alvorligere en Forbrydelse er, desto mindre er Sandsynligheden for, at Forbryderen er psykisk normal. Gennem den svenske Kriminalstatistik og Medicinalstyrelsens Opgørelse over de for utilregnelig erklæredes Forbrydelser viser K., at det i det Hele maa siges, at visse Arter af Forbrydelse er særlig fremtrædende hos sindssyge. Medens Forbrydelse mod offentlig Myndighed, Bedrageri og Forbrydelse mod Krigslovene er sjældnere mellem sindssyge end mellem andre, og Tyveri og Falsk omtrent er lige hyppige hos sindssyge og andre, er Voldtægt og Sædeligheds-

forbrydelse, Mened, Mishandling, Forbrydelse i Embede eller Tjeneste, Barnemord, Æresfornærmelse og Fredsbrud relativt hyppige hos sindssyge. For Sædelighedsforbrydernes Vedkommende bekræftes dette ved *A s c h a f f e n b u r g s* og *L e p p m a n n s* Undersøgelser, hvorefter det maa anses for fastslaaet, at Sædelighedsforbrydelser i de allerfleste Tilfælde voxe frem paa patologisk Jordbund (hvilket dog efter Ref.'s Erfaring paa ingen Maade vil sige, at de fleste Sædelighedsforbrydere er sindssyge). Med særlig relativ Hyppighed optræder hos sindssyge Hærværk, Fødsel i Dølgemaal, Drab, Mordbrand og Mord.

Ved Sorteringen af Materialet kan man imidlertid ikke alene gaa ud fra de forskellige Forbrydelsers Beskaffenhed samt deres større eller mindre Tendens til at optræde hos psykopatiske Individuer. Foruden Forbrydelsens formodede patologiske Karakter er der andre Kriterier, som maa lages i Betragtning, nemlig 1) Recidiv, 2) den tiltaltes gennem hans foregaaende Livsførelse utvetydigt beviste sociale Inkapacitet, 3) hans Alder paa det Tidspunkt, da han første Gang staaer tiltalt for en Forbrydelse, 4) en tydelig Modsigelse mellem de psykologiske Egenskaber hos den tiltalte, for hvilke Forbrydelsen synes at være et Udtryk, og hans gennem den tidligere Livsvandel for Dagen lagte Karakter, samt 5) Manglen paa Motiv eller Tilstedeværelsen af et aabenbart patologisk Motiv for den begaaede Forbrydelse. Vejledet af den svenske Kriminalstatistik gennemgaar K. disse forskellige Kriterier og kommer ret skønsommæssig til det Resultat, at der af de i 1905 tiltalte i 2487 Tilfælde burde foretages en indgaaende Undersøgelse ved Fængselslægerne. Denne Undersøgelse skulde da bestaa i: 1) Komplettering af de anamnesticke Data og 2) en direkte Undersøgelse af de tiltalte; da der for Tiden er 47 Fængselslæger i Sverrig, vilde der aarlig i Gennemsnit falde 53 saadanne Undersøgelser paa hver. 3) Affattelsen af en motiveret Udtalelse om de tiltalte, som ved Undersøgelsen maatte findes at være mindre tilregnelige eller utilregnelige; hvis man kan antage,

at disses Antal er 10 % af samtlige undersøgte, vilde der paa hver Fængselslæge komme 5,3 saadanne Udtalelser om Aaret. 4) Affattelsen af en kort Karakteristik af dem, som ikke fandtes helt eller delvis utilregnelige; denne Karakteristik skulde hovedsagelig indeholde korte Notitser om den tiltaltes intellektuelle og moralske Beskaffenhed, angive, til hvilken Kategori af Forbrydere, han hører, samt Arten og Graden af hans Samfundsfarlighed; den skulde overleveres Dommeren for at tjene til Vejledning ved Dommens Afsigelse. Selvfølgelig er K. klar over, at Undersøgelserne vil fordele sig meget ujævnt paa de forskellige Fængselslæger, og i de store Jurisdiktioner maa der utvivlsomt skaffes Fængselslægen Assistance; de paagældende store Undersøgelsesfængsler bliver da Klinikker for Studiet af Forbryderen og Forbrydelsen og bør være et Uddannelsessted for de vordende Fængselslæger, der iøvrigt maa have en fyldig praktisk og teoretisk psykiatrisk Uddannelse. En saadan grundig Uddannelse er efter K.'s Mening nødvendig, idet han lægger en betydelig Vægt paa hele dette Undersøgelses-spørgsmaal, som han ingenlunde betragter som udelukkende retspsykiatrisk, men mere som almindelig kriminalpolitisk. Det er Meningen, at denne Undersøgelse af de tiltalte skal give et paa nøjagtigt Studium af hvert enkelt Individ grundet Kendskab til en betydelig Del af Landets Forbrydere, hvoriblandt saa godt som alle de farligste. Derigennem vil man lære at kende Kriminalitetens Rekrutkorps, de unge, dens Stamtrop, Recidivisterne, samt Reserven, de uduelige, ofte farlige Parasitter, Løsgængerne. Denne Fremgangsmaade skulde lægge Grunden til en rationel, med naturvidenskabelige Metoder arbejdende, Kriminalpolitik, og derved vilde der gøres et vigtigt Skridt henimod en effektiv Strafferetsreform.

For at naa til heldige Resultater fordres endnu, at der tilvejebringes en psykiatrisk sikker Ordning af den Autoritet, som skal afgive Overskøn, og at der træffes faste Regler angaaende Fremgangsmaaden overfor de for util-

regnelige erklærede. K. sammenfatter her sin Opfattelse saaledes: Der bør udfærdiges almindelige Lovbestemmelser om Fremgangsmaaden ved saadanne Individuer. Disse Bestemmelser bør hovedsagelig indeholde: at enhver for Forbrydelse tiltalt og for utilregnelig erklæret Person indlægges i Hospital til fortsat Observation, at de, som paa Grund af Samfundsfarlighed eller Sygdommens Beskaffenhed trænger til Anstaltspleje, bør blive i Hospital, saa længe deres egen psykiske Tilstand eller Samfundets Sikkerhed gør det ønskeligt, at der for dem, som ikke trænger til Pleje eller Overvaagen i en Sindssygeanstalt, anordnes en passende Overvaagen udenfor Anstalten med det Formaal at forhindre nye lovstridige Handlinger og i rette Tid besørge den syge indlagt i Hospitalet, naar saadant tiltrænges.

I Bogens andet Hovedafsnit: Om de kriminelle sindssyges Antal samt om Trangen til praktiske Specialforholdsregler til deres Behandling, udregner K., væsentlig efter fremmede Forfatteres Tal, at 4 % af Straffangerne, 2 % af Fængselsfangerne, 6 % af Tvangsarbejdsfangerne og 0,461 % af Undersøgelles- og andre Fanger eller for hele Tidsrummet 1895—1906 ialt 3262 Fanger var sindssyge. Da det officielle Antal sindssyge Fanger i Perioden var 620, er efter denne Beregning det faktiske Antal sindssyge Fanger i Sverrig mindst 5 Gange saa stort som det officielt opgivne. Efter den officielle Statistik for 1902—06, hvorefter 20 % af Straffangerne, 46,1 % af Fængselsfangerne og 98,4 % af Undersøgellesfangerne var sindssyge ved Interneringens Begyndelse, opgør K. det absolute Antal af sindssyge ved Interneringens Begyndelse til 200 Straffanger, 130 Fængselsfanger og 305 Undersøgellesfanger eller tilsammen 635 — saaledes som det tidligere er anført. Spørgsmaalet bliver nu, om der foreligger virkelig Trang til særlige Foranstaltninger ved de kriminelle sindssyges Forplejning, eller om de uden videre kan anbringes i de almindelige Sindssygeanstalter. Dette Spørgsmaal behandler K. udførligt i Bogens næste Afsnit: Om de praktiske Foranstaltninger til de kriminelle

sindssyges Behandling, hvor han fremsætter Resultaterne af sine egne og andres Erfaringer herom og nævner de forskellige Former af Institutioner til kriminelle sindssyges Anbringelse. Efter i en Oversigt over de gældende Lovbestemmelser og praktiske Foranstaltninger vedrørende kriminelle sindssyge i andre Lande udførligt at have omtalt de forskellige Systemers Anvendelse i Udlandet nævner K. i en Oversigt over Kriminalplejens Udvikling i Sverrig, hvad der ad officiel Vej og ved privat Initiativ er virket for Ordningen af de kriminelle sindssyges Stilling i Sverrig, og fremhæver navnlig de Diskussioner og Konklusioner angaaende de sindssyge Forbrydere i den psykiatriske Forening, hvorfor der andetsteds her i Tidsskriftet er gjort Rede.

All i alt er det et meget stort og fortjenstfuldt Arbejde, K. her har præsteret, og den Fylde af positive Oplysninger, Bogen giver, gør den brugbar langt ud over Sverrigs Grænser. Af størst Betydning er dog sikkert Forfatterens egne Overvejelser og Resultater; og selv om ikke hans Tal hviler paa et helt sikkert Grundlag, er hans velbegrundede Anskuelser om Fængselsløgernes kriminalistisk-psykiatriske Virksomhed af stor Interesse for enhver, der praktisk har Lejlighed til at beskæftige sig med den sindssyge eller ikke-sindssyge Forbryder.

Howard Association, The Report of 1908. Anmeldt af Aug. Wirén.

Den för fångvårdsmannen väl bekanta årsbok, som det engelska fångvårdssällskapet plägar utsända, föreligger för sistlidet år. Som vanligt erbjuder denna publikation intresseväckande inblickar ej blott i Englands utan äfven i dess underlydande länders penitentiärförhållanden. Hvad som främst möter läsaren är betonandet af den lifliga reformrörelse, som nuförtiden besjalar de engelska fångvårds-

myndigheterna. Det är ett resultat af de sakkommisioner, som under åtskilliga år grundligt ägnat sig åt studiet af fångvårdsfrågorna. Man har därunder vunnit den insikten, att också fångvården behöfver utvecklas och anpassa sig efter tidskrafven, om den skall mäktas att bekämpa brottsligheten. Men med reformerna följa svårigheter, som »man förr ej kände, när man lät allt gå efter gammal slentrian». —

För att kunna motverka den starka tillväxten af stöldförbrytelser har man infört en lag, som under vissa villkor ålägger den för stöld straffade att utgifva ersättning åt dem, som han bestulit. — Särdeles starkt framhålles nödvändigheten af en strängt genomförd klassificering af olika slags fångar. Det är ej tillräckligt att i enrum afskilja olika fångkategorier, man måste förvara dem i fullständigt åtskilda fängelser. — Berättelsen konstaterar en fortsatt minskning af unga förbrytare under 16 år och tillskrifver detta barndomstolarnes allt större inflytande och verksamhet. Detta har föranlett ytterligare utveckling af det s. k. Borstalsystemet, som ju afser speciell behandling af yngre förbrytare från 16 år. För denna behandling hafva trädgårds- och jordbruksarbeten visat sig som de yppersta hjälpmedel till de unges upprättelse och fostran till arbetsglädje. Vid fängelserna i Dartmoor, Parkhurst och Borstal skola dylika arbeten än ytterligare utvidgas. — Vid fängelserna i Chelmsford och Hull finnes ett slags fångvårdsskola eller utbildningskurs för manliga fångvårdsfunktionärer; i Manchester och Liverpool för kvinnliga aspiranter. Deras betydelse för fångvården framhålles af berättelsen. — Försöket att anskaffa unge frigifne sjömansanställning har visat sig förbundet med vissa svårigheter, som man likväl tilltror sig kunna häfva och såmedelst uppnå goda resultat. — Ifråga om lagstiftningsreformer har sällskapet särskildt ägnat liflig uppmärksamhet åt frågan an öfvervakning af olika slags frigifne. Själfva idén tillerkännes stort värde som penitentiärmedel, men den kräfver

mycket arbete och mycken uppmärksamhet, om den skall kunna formas till en åtgärd, som fyller förväntningarne. Det är ju att flytta en stor del af fångvården ut i det fria samhället, något som ju kan medföra sina vådor. Men England, med dess starka decentralisation och dess folks fostran till stor initiativrätt i mångahanda samhällsfrågor, har ovanliga förutsättningar för att lyckligt kunna anförtro en dylik åtgärd åt den stora allmänheten. Howardsällskapet har under året ägnat denna fråga det mesta af sitt intresse och arbete. Andra reformfrågor hafva därför ingalunda åsidosatts. Det är sällskapets sekreterare, som är den ledande kraften. Den nuvarande sekreteraren, Edward Grubb, har på flerhanda sätt sökt verka för sällskapets ändamål: genom föredrag, uppsatser i tidningar, konferenser med ledande personligheter m. m. — I samband härmed ägnar årsboken en minnesruna åt sin under året aflidne förste sekreterare, Will. Tallak. Denne man förtjänade en utförligare minnesteckning. Han var en af sällskapets stiftare och ända från början eller 1866 till 1901 dess sekreterare. Vid hans namn äro knutna många af de senare årens fångvårdsreformer. Med det varmaste intresse för sin uppgift förenade han en liflig entusiasm och ett vaket sinne för nya tankar och idéer. Der fanns något af själfva John Howards sinne hos honom, kanske framför allt så, att hela hans intresse för fångvården baserade sig på en djup gudsfruktan, en äkta kristlig karaktär. Tallak var i fångvårdsfrågor en auktoritet, som aktades vida utom det egna landets gränser. Hans inlägg vid den sista internationella penitentiärkongressen i Buda-Pest kan nästan anses som hans lifsgärnings programtal, särdeles slutet däraf. Utan Tallak hade sannolikt Howardsällskapet ej mäktat uträtta hvad det sedan utfört eller vunnit det anscende, som det fått. Genom hans bortgång har ej blott Howard-Association förlorat en märkesman utan äfven en af dem gått bort, som osjälfviskt varit redo att tjäna och hjälpa i den barm-

hårtighetstjänst, som kanske bör räknas bland dem, där de största svårigheterna och den minsta tacksamheten möta: bland samhällets olycksbarn.

H a k o n J ø r g e n s e n: *Kortfattet Vejledning i Politihundedressur*, udgivet af Foreningen til Fremme af Hundens Anvendelse i Politiets Tjeneste. (København 1909, 42 Sider.) Anmeldt af T. E. B u d t z.

Anvendelse af særligt uddannede Hunde som regelmæssigt Led i en ordnet Polititjeneste er intetsteds af gammel Dato og her i Landet ikke ældre end 3 Aar, men Sagen har — særligt efter Stiftelsen af »Foreningen til Fremme af Hundens Anvendelse i Politiets Tjeneste« — hurtigt vundet Interesse baade i Politikredse og hos Publikum.

Der mangler saaledes den Støtte for Behandlingen af Politihunde, som en Tradition giver, og da der hidtil ikke har foreligget nogen trykt Vejledning, har man været henviset dels til den enkelte Dressørs Skøn og dels til fremmede og da navnlig tyske Hjælpemidler.

Den hidtil mest brugte Vejledning har vistnok været Gersbachs: »Dressur und Führung des Polizeihundes«, men da Bogen, hvor grundig og fortjenstfuld den end kan være, ikke er fri for Pedanteri, og i hvert Fald efter vore Forhold altfor vidtløftig, og derhos Sproget kan lægge Hindringer i Vejen, har Benyttelse haft sine Vanskeligheder og Betænkeligheder.

Enhver i Hundesagen interesseret maa derfor være Foreningen taknemlig, fordi den har formaaet Politiasistent Hakon Jørgensen til at udarbejde en: »Kortfattet Vejledning i: »Politihundedressur«.

Forfatteren angiver i Forordet selv Gersbachs Bog som en af sine Kilder, og det ses da ogsaa af Stoffets Ordning, at den har været hans Forbillede, men at der foreligger

ikke en Oversættelse, men en selvstændig Bearbejdelse, fremgaar allerede deraf, at han kun har 29 »Øvelser« mod det tyske Værks 70.

Som den praktiske Mand, han er, begynder han med at indskærpe nogle yderst vigtige, men sikkert ikke tilstrækkeligt paaagtede Regler, nemlig, at Valg af Hund er af største Vigtighed og bør overlades Foreningen eller en Fagmand, samt at der kræves særlige Egenskaber hos Dressøren, navnlig Taalmodighed og hensynsløs Energi, og gaar først derefter over til det egentlige Æmne.

Han skelner her rigtigt mellem to Afsnit i Hundens Liv --- dens »Opdragelse« og dens »Dressur«, som først maa begynde, naar den er c. et halvt Aar gammel.

Hvad der skal falde ind under det ene eller andet Omraade, kan naturligvis omtvistes, men saa meget kan vel siges, at Dressur omfatter Øvelser med en bestemt Polititjeneste for Øje, Opdragelse kun det, der bør kræves af enhver Hund, som skal bære Prædikatet velopdragen, og ligesom Jørgensen skønnes at have sondret rigtigt, saaledes har han sikkert under »Opdragelsens« 6 Øvelser faaet alt fornødent med.

Afdelingen: »Politihundens Dressur« med 23 Øvelser formulerer derefter de for Polititjenesten nødvendige Krav og giver Anvisning paa, hvorledes Hunden bedst oplæres til Fyldestgørelse af disse.

At gaa ind paa hver enkelt Øvelse, vilde føre for vidt, men det skal kun fremhæves, at Forfatteren har bestræbt sig for at være saa kort som mulig uden dog at forsømme noget, og at han vistnok har medtaget tilstrækkeligt.

I Øvelse Nr. 9: »Bliv liggende« giver han noget virkeligt nyt i Modsætning til den tyske Metode, og det anbefales alle Dressører særligt at have Opmærksomheden henvendt paa dette Afsnit.

Skal der fremsættes nogen Indvending, maa det nærmest være den, at Forfatteren ikke eller dog først i sidste Øvelse udtrykkeligt fremhæver, hvilke særlige Opgaver, der

bør stilles til en »Kriminalhund«, eller paapeger under særlige Rubra de specielle Øvelser for denne. En saadan Understregning vilde være til Nytte for den praktiske Dressør, men det maa forøvrigt indrømmes, at en opmærksom Læser paa dette Punkt dog nok selv kan finde sig til Rette.

Det danske Sprog egner sig ikke i den Grad som f. Ex. det tyske til korte og dog betegnende Kommandoord, og det er ikke helt let her strax at finde det rigtige.

At lade sig lede alene af Hensyn til, hvad der antages at være godt Dansk, gaar neppe an — saaledes er »sidt« et fortræffeligt Kommandoord, men et sprogligt Uhyre —, men der maa først og fremmest tages Hensyn til, at Udtrykket bliver knapt og energisk.

Forfatteren har i det Hele paa dette Omraade været heldig, kun véd jeg ikke, hvorfor han altid siger »pfui«, naar man har det bedre og danske »fy« eller »føj«.

Bogen er saaledes god og kan anbefales alle Hundevenner, men det er selvfølgelig ikke udelukket, at man ved Anvendelsen vil opdage forskellige Mangler. For Paapegning af saadanne, der da kan rettes i en ny Udgave, vil enhver Ven af Hundesagen og sikkert ogsaa Foreningen og Forfatteren være taknemlig.

Strafanstalterne i Danmark i Finansaaret 1907—08, anmeldt af V. F r o m.

Den sædvanlige Beretning om Strafanstalterne i Danmark, udgivet af Overinspektionen for Fængselsvæsenet, foreligger nu for Finansaaret 1907—08.

Hvad Anstaltternes P e r s o n a l e angaar, ses det af Beretningen, at dette i Aaret har opnaaet et væsentligt Gode. Medens tidligere kun de Embedsmænd, med hvis Ansættelse er forbundet kongelig Udnævnelse, nemlig Inspektøren og Præsten, have haft Pensionsret, er saadan Ret nu ved Lov af 19de April 1907 tilstaaet samtlige ved Strafanstal-

terne ansatte Bestillingsmænd og kvindelige Funktionærer samt Mænd og Kvinder, der er antagne i fast Arbejde og ikke have deres Hovederhverv udenfor Anstaltens Tjeneste. For de gifte Bestillingsmænd er der endvidere samtidig indført pligtig Enkeforsørgelse med Lønningsafforkorting. Ved denne Lov er et længe næret Ønske blandt Fængselsfunktionærerne blevet opfyldt. Ganske vist er der ogsaa hidtil af Statskassen tilstaaet afgaaede Funktionærer, der have været ansatte ved Anstalterne i en længere Aarrække, en aarlig Understøttelse, men nogen lovbestemt Ret hertil have de ikke haft. Den nu tilstaaede Pensionsret er ensbetydende med en Højnelse af de paagældendes sociale Stilling og vil derfor ogsaa sikkert have en heldig Indflydelse paa Tjenesten.

Om Strafanstalterne og deres Virksomhed i det nævnte Aar skal iøvrigt paa Grundlag af Beretningens Indhold anføres følgende:

En human Foranstaltning i Fangebehandlingen af ikke ringe Betydning er indført af Justitsministeriet ved Skrivelse af 6te Maj 1907. Ved denne er der nemlig truffet Bestemmelse om, at Tiltaleformen overfor enhver Tugthus- og Forbedringshusfange, der har fyldt sit 18de Aar, fremtidig bør være »De«. Af den overvejende Del af Strafanstaltens Embeds- og Bestillingsmænd er der hidtil i Overensstemmelse med Traditionen, men uden at det har været paabudt, sagt »Du« til Fangerne. Denne Tiltaleform overfor Strafarbejdsfanger skriver sig utvivlsomt fra en Tid, da det var almindeligt, at Husbonden tiltalte sine Tjenestefolk paa denne Maade, og var derfor den Gang ogsaa ganske naturlig. Den nu skete Forandring paa dette Omraade har ikke, hvad enkelte Fængselsembedsmænd frygtede for, havt nogen uheldig Indflydelse paa Disciplinen, og Anmelderen betragter den som en særdeles heldig Foranstaltning, der ganske er i Overensstemmelse med Tidens humane Krav.

Fangeantallet var ved Aarets Begyndelse i alle tre Strafanstalter tilsammen 837, medens det ved dets Slut-

ning d. 31te Marts 1908 var 817. Naar Antallet saaledes sank lidt i Aarets Løb, beror dette ikke paa, at Tilgangen har været mindre end sædvanlig. Den har tværtimod for Mandsfangernes Vedkommende ligesom i de nærmest foregaaende Aar været meget betydelig, og Grunden til, at Fangeantallet ikke er steget, er alene den, at der i Aaret har fundet et stort Antal Benaadninger Sted, hvorved Straffeliden er bleven forkortet i ikke ringe Grad for de paagældende. Antallet af benaadede Fanger var i det hele 90, hvoraf 77 Mænd og 13 Kvinder. En ikke ringe Del af disse Benaadninger er utvivlsomt sket, ikke fordi vedkommende Fanger vare særlig vel kvalificerede til at opnaa Friheden, førend den domsbestemte Tid var udløben, men for at skaffe Plads i Mandsanstalterne. At denne Fremgangsmaade i Længden vil være betænkelig og ganske modvirke Straffens Formaal, turde være indlysende. Nogen Fare for en Fortsættelse ad denne Vej er der dog — efter Justitsministerskiftet i Sommeren 1908 — næppe Grund til at befrygte. Den truende Pladsmangel i Vridsløselille Forbedringshus har i dette som i tidligere Aar medført, at en Del Forbedringshusfanger derfra har maattet overflyttes til Horsens Strafanstalt. Antallet af saadanne overflyttede Fanger var 70, medens det Aaret i Forvejen var 71.

Med Hensyn til F u l d b y r d e l s e s m a a d e n ses det, at den langt overvejende Del af Fangerne som sædvanlig har været underkastet Cellestraf. Af samtlige i Aaret behandlede 1329 Mænd var 893 Cellefanger, Resten Fællesfanger, og af de 150 Kvindefanger var 91 Celle- og 59 Fællesfanger. Af Fællesfangerne, der behandles efter det progressive System, har ligesom i de foregaaende 8 Aar et Antal i Horsens Strafanstalt i Sommertiden været anvendt til Fri-luftsarbejde paa forskellige Steder i Jylland. Antallet af Fanger, der har været anvendt paa denne Maade, er i Beretningsaaret forøget til det dobbelte. Foruden det sædvanlige Hold paa 20 Mand, der som tidligere har været sysselsat med forskellige Kulturarbejder paa Heden, har der nemlig

med Justitsministeriets Billigelse været udsendt et Hold paa 20 à 25 Mand, der har været anvendt til Mergelgravning i Mergellejet ved Kjolseng pr. Løgstrup.

Om dette nye Foretagende hedder det i Beretningen: »Efter at der var opført en ny Fangebolig, hvortil Staten ydede et Tilskud af 1000 Kr., blev Fangerne ført ud til Kolonien d. 4de Juni 1907. Her sysselsattes de først med Afrømning af den paa Toppen af Bakkerne værende Jord. Derefter begyndte Mergelgravningen. Fra Kjolseng Holdeplads er der ført Sidespor op til Mergellejet, og her køre Jernbanevognene op, saaledes at der fra Bruddet kan lægges Planker over paa Vognene. Ad disse Broer kørte Fangerne Mergelen paa Trillebøre over paa Vognene. Der læsses ca. 25 Vogne daglig, hver indeholdende 1 Favn Mergel. Trods den usædvanlig vaade og kolde Sommer arbejdede Fangerne med Liv og Lyst, og Kampagnen forløb uden en eneste Mislyd.«

Om den anden udsendte Fangestyrke udtales bl. a. i Beretningen, at Fangernes Arbejde som sædvanlig bestod i Gravning af Render til Granplanter og andre Plantningsarbejder samt i Lyngpresning, ved hvilket Arbejde der daglig opnaedes et ret betydeligt Overarbejde. Disciplinen var tilfredsstillende; dog forsøgte 2 Fanger at undvige, idet de fra Arbejdspladsen satte i Løb udover Heden; men de blev indhentede af en af Betjentene og førte tilbage til Kolonien, hvorpaa de hjembragtes til Strafanstalten. Arbejdet saa vel som Sundhedstilstanden var fortrinlig.

Angaaende de Forbrydelser, for hvilke de indsatte Fanger var straffede, ses det, at Berigelsesforbrydelserne som sædvanlig udgjorde den langt overvejende Del. Af samtlige i Aaret efter Dom indsatte 640 Fanger (582 M. og 58 Kv.) var 535 (488 M. og 47 Kv.) dømt for Tyveri, Hæleri, Ran, Røveri, Bedrageri og Falsk, 3, alle Mænd, indsattes for Manddrab, 6 Kvinder for Barnemord og lignende Forbrydelser, 21 (18 M. og 3 Kv.) for Brandstiftelse og 57 (56 M. og 1 Kv.) for forskellige Sædelighedsforbrydelser.

De idømte Straffetider var gennemgaaende korte. Kun 3, alle Mænd, af de indsatte 640 Fanger vare dømte til Straffe paa over 6 Aar, 114 (101 M. og 13 Kv.) til Straffe paa over 2 Aar til 6 Aar og Resten 523 (478 M. og 45 Kv.) eller 81,7 p. Ct. af hele Tilgangen paa 2 Aar og derunder.

Med Hensyn til Alderen oplyses, at Størstedelen af de indsatte, saaledes som det har været Tilfældet i en lang Aarrække, var ganske unge eller yngre Mennesker. Af de indsatte 640 Fanger var 413 (376 M. og 37 Kv.) eller 64,5 p. Ct. under 30 Aar. Kun 10 (8 M. og 2 Kv.) eller 1,6 p. Ct. af de indsatte var over 60 Aar.

Sundhedsstilstanden har været tilfredsstillende. Af 100 Fanger var i Gennemsnit syg daglig 2,7 Mænd og 4,4 Kvinder. Dødeligheden var kun ringe, idet der af samtlige i Aaret behandlede 1479 Fanger kun døde 8 Mænd og ingen Kvinder. Der forefaldt intet Selvmord blandt Fangerne i Beretningsaaret.

For disciplinære Forseelser dikteredes der i alle tre Strafanstalter i det hele 204 Straffe, der faldt paa 152 Individuer. Den hyppigste Forseelse var indbyrdes Meddelelse mellem Celfanger eller mellem Fællesfanger paa forskellige Afdelinger, for hvilken Overtrædelse der ikendtes ialt 57 Straffe. Ogsaa for respektstridigt Forhold dikteredes der ikke faa Straffe, nemlig ialt 44, og for Slagsmaal og Klammeri 28. I 7 Tilfælde bestod Forseelsen i Forsøg paa Undvigelse. De ikendte disciplinære Straffe bestod i 11 Tilfælde i korporlig Straf, iøvrigt i mørkt eller ensomt Fængsel, Vand og Brød, Nedsættelse eller Tilbageholdelse paa Klasse, Udelukkelse af Kirke og Skole og Fratagelse af forskellige Begunstigelser. Endelig blev i 10 Tilfælde som nyt disciplinært Straffemiddel anvendt betinget Straffritagelse.

Af den sædvanlige under Afsnit A meddelte Tilbagefaldsstatistik vedrørende Fanger, løsladte og benaadede 10 Aar før Beretningsaaret fremgaar, at Tilbagefaldsprocenten for samtlige i 1897 efter endt Straf og ifølge Benaadning løsladte Fanger var 42,1 p. Ct. for Mænd og

33,3 for Kvinder. Betragter man Forholdet særskilt for deres Vedkommende, der i 1897 blev løsladte efter deres 1ste Strafarbejdsstraf, hvorved altsaa alle, der allerede ved Løsladelsen i det anførte Aar vare Recidivister, udelukkes, hvilket i statistisk Henseende er det mest oplysende, bliver Tilbagefaldsprocenten kun 33,7 for begge Køn eller 34,8 for Mænd og 28,1 for Kvinder. 66,3 p. Ct. af de i 1897 efter deres 1ste Strafarbejdsstraf løsladte Fanger faldt saaledes ikke tilbage i dette og de efterfølgende 10 Aar.

Den samlede Udgift ved alle tre Strafanstalter udgjorde 568,665 Kr., hvoraf Statskassen tilskød 476,497 Kr., medens der ved Fangernes Arbejde blev indvundet 84,284 Kr. og ved forskellige Indtægter, f. Ex. ved Salg af Affald og Udlejning af disponible Bygninger, 7884 Kr. Gennemsnitsudgiften pr. Fange var 690 Kr. 97 Ø., hvoraf Statskassen udredede 578 Kr. 98 Ø.

De danske Fængselsselskaber 1903—1908.

Det er ikke ofte, at man hører noget offentlig fra de danske Fængselsselskaber. Desto glædeligere er det at sé dokumenteret, at denne Stilhed ikke betyder Dvale, og heraf faar man ved den foreliggende Beretning et betydelig stærkere Indtryk, end de aarlige Beretninger fra de 7 enkelte Selskaber kan give. Disse, der som bekendt ompspænde hele Landet, ere jo alle af moden Alder, de fleste over 50 Aar gamle; de har derfor en konsolideret økonomisk Stilling, idet de tilsammen eje Formue i Penge og rentebærende Papirer til Beløb 126,544 Kr., hvortil yderligere kommer Selskabernes faste Ejendom, Hedehjemmet Lyng m. m., hvorved Formuen bringes op til Kr. 158,762, og de har alle i Aarenes Løb kunnet holde paa deres Medlemmer, der nu udgøre c. 2000, ja Vridsløselille Fængselsselskab har endog forøget disse betydelig, hvorfor de ikke har lidt den for ældre

Selskaber almindelige Skæbne at sé sine Aarsindtægter svinde, tværtimod har disse i de omhandlede 5 Aar været i jævn Stigen og udgjorde i Aaret 1907—08 Kr. 32,328. Man har da ogsaa vidst at sætte Tæring efter Næring, idet c. 20,000 Kr. aarlig ere anvendte til direkte Understøttelser, c. 5000 Kr. aarlig til indirekte Understøttelser og c. 5000 Kr. til Administration.

Iøvrigt indeholder Beretningen en af Fængselsinspektør From affattet, udførlig Redegørelse for den Fængselselskabernes i Fællesskab tilhørende Ejendom, Hedehjemmet Lyng, der siden 1904 har været drevet for Selskabernes Regning som Optagelseshjem for ialt 112 straffede Personer, dels løsladte efter endt Straf og dels betinget benaadede, hvilket, da Ejendommen væsentlig bestaar af Mosejord, naturligvis har stillet store Krav til Selskabernes Fælleskasse. Dette smukke og interessante Foretagende viser imidlertid mere end noget andet Selskabernes Livskraft og Mod til at give sig i Lag med ny Opgaver, og en af Bestyreren paa Hjemmet givne lille Skitse fra Livet dér, kaldet »Ved Juletid paa Hedehjemmet«, giver et bestemt Indtryk af, at man har fundet den rette Mand til denne vanskelige Stilling. Maatte kun Hjemmet komme ud over de økonomiske Besværligheder endnu i et Par Aar, vil Selskaberne have løst en ærefuld penitentiær Opgave og besidde et betryggende Aktiv til videre Arbejde paa dette Grundlag.

Foruden Beretning om Selskabernes Fælleskontor i København og om det i Viborg i 1907 afholdte Fællesmøde meddeles endelig en Del almindelige Oplysninger om Selskabernes Organisation etc.

S. G.

Straffetillæg eller ubestemte Straffedomme?

Tanken om Anvendelse af ubestemte Straffedomme mødte straks ved sin Fremkomst en Række Indvendinger saavel af teoretisk som af praktisk Natur. Man indrømmede vel, at Hensynet til Samfundets Sikkerhed, som maa være det overvejende i al straffende Virksomhed, ikke fyldestgøres ved det gældende System med lovbundne Strafferammer. Og rent i Almindelighed kunde man ogsaa indrømme, at det, først efter at Straffen har haft Lejlighed til at øve sin Virkning paa Individet, lader sig afgøre, om Samfundet har mere at frygte fra denne enkeltes Side. Men her rejste Indvendingerne sig allerede.

Før det første: denne Dom om Straffens Virkning paa det enkelte Individ maatte det tilfalde de straffuldbyrdende Myndigheder at afsige, — men dette vilde stride mod det uangribelige Dogme om Adskillelse af Retspleje fra Forvaltning. Og paa hvilket Grundlag skulde de straffuldbyrdende Myndigheder kunne afsige denne Dom? Paa Grundlag af psykologisk Iagttagelse? Men dette Grundlag er irrationelt.

Og vil man da, i Erkendelse af Vanskeligheden ved at afgøre, naar Maalet er fuldt, af Hensyn til Individet fastsætte en bestemt Grænse, udover hvilken den ubestemte Straffedom under ingen Omstændigheder maa vare, kommer man i Modsigelse med Institutets Hensigt, at sikre Samfundet mod de farligste Individier.